

Ali Osmandan Âl İ Osmana Âl İ Osmandan Yakın Geçmişe 1 Bölüm

– Sami Biber · 01 Şubat 2023

NEVŞEHİRLİ DAMAT İBRAHİM PAŞA'NIN FRANSIZ RESSAM JEAN BAPTİSE VANMOUR TARAFINDAN YAPILAN TABLOSU

Değerli Dostlar !

2012 Yılında yazdığım ve bir başka edebiyat sitesinde yayınladığım bu roman denememi sitemize taşıyorum.

Evet... Romanımız bir tarihi romandır ama aynı zamanda bir belgeseldir.

Bu romanda amacım - maalesef- tarihin nasıl tekerrür ettiğini göstermektir. O sebeple de roman her ne kadar 18. Yüzyılın ilk çeyreğindeki Osmanlı Devletini anlatsa da (III. Ahmet ve Lale Devri- Partona Halil İsyanı- I. Mahmut Dönemi) zaman zaman kendinizi 1930'daki Menemen Ayaklanmasında, zaman zaman 1960 İhtilalinde bulacaksınız.

Yani bugüne kadar okuduklarınızdan çok farklı bir kurgu ama tamamı gerçek olan olaylarla karşınızdayım.

Romanımızdaki şahsiyetlerin hepsi gerçek kişilerdir Ali Osman Efendi hariç... Tek kurgu şahsiyet odur.

NOT: Dizi halinde yazılan yazıların okunmadığını bildiğim için her gün art arda değil haftada iki gün (Pazartesi ve Perşembe Günleri) yayınlayacağım. Her türlü eleştiri ve uyarılarınızı bekliyorum şimdiden...

Neyse...Bismillah deyip başlayalım.

İbrahim Paşa bir kaç gündür hep aynı rüyayı, daha doğrusu kabusu görmekteydi : Yatmak için üzerindeki kaftanını sıyırıyor, başındaki kavuğu çıkaracağı zaman başı kavukla birlikte gövdesinden ayrılıyor, o da boynundan oluk oluk kan fışkırırken bu başı elleriyle sivri bir mızrağın ucuna yerleştiriyordu.

Önceleri çok da aldırmamıştı bu rüyaya çünkü küçüklüğünde öğretmişlerdi ki rüyada kan görülürse o rüya ifsad olur (Yani bozulur.) Fakat son zamanlarda çok sık görmeye başlamıştı . Artık rahatsız oluyordu. Bunu bir müneccime tabir ettirmeliydi.

Sarayda pek çok müneccim vardı. Lakin onlar da kendisi gibi günlerini şarap meclislerinde geçiren, zevku safa düşkünün insanlardı ve de çok dalkavuk idiler. Sırf kendisinden üç beş akçe ihsan kapabilmek uğruna yapamayacakları yalalık yoktu. Gördükleri gerçekleri değil sadece ve sadece kendisini mutlu edebilecek şeyler söylerlerdi. Oysa İbrahim Paşa geleceğini, kaderinin ona neler çizdiğini öğrenmek istiyordu.

Artık ne şarap, ne de koynunda yattığı körpe cariyeler onu uyutmaya yetmiyordu. Uykularını kaçırın bu habis şey ne ise onu mutlaka öğrenmeliydi. Doğru, dürüst , sözüne güvenilir ve karşısında korkmadan, yalalık yapmadan konuşabilecek tek bir kişi vardı: Aziz Mahmut Hüdai Dergahının genç mollası Ali Osman Efendi.

Her ne kadar kendisi sadrazam ise de Molla Ali Osman Efendi ayağa çağrılmazdı. Onun ayağına gidilirdi. Özellikle Nemçe (Avusturya) küffarı ile yapılan Pasarofça Antlaşmasından sonra iyiden iyiye sapıtmış olsa da , Şeyhülislam ve kazasker efendileri adam yerine bile koymasa da, Ali Osman Efendi'ye hürmeti farklıydı. Gerçi onun müneccimlik yaptığını, ya da rüya tabir ettiğini hiç duymamıştı ama ne olursa olsun bu kötü rüyayı , lafı sağa sola çekmeden dosdoğru ancak Molla Ali Osman tabir edebilirdi.

Kalktı Aynanın karşısına geçerek giyinmeye başladı.

"Nedir bu İbrahimlerin çektiği. Peygamber olanını ateşe attılar, makbul olanı maktul oldu. Şimdi de sıra bizim kelleimizde mi? " diyerek acı acı sırıttı. " İyi de niçin? Memalik-i Osman'da nice eserler yaptırdım. Cami, imaret, yol, köprüler yaptırdım. İstanbul'u lale bahçeleriyle bezettim. Kadınlı erkekli ahali eğlensin diye bunca parklar, dönme dolaplar yaptırdım. Tebaa zengin. Boğazda, Emirgan'da bir sürü köşkler

yapılıyor. Bu memlekete matbaayı ben getirdim ki her kes bol bol kitap okuyabilsin. Savaşlara son verdim ki milletim yüzü gülsün. Sulh ve selamet kaplasın ülkeyi.”

“Benim ne İbrahim Peygamber gibi Nemrut’um var beni ateşlere atacak ne de makbulken maktul olan Pargalı serserisi gibi ihtiraslarım... Ne dünyayı titreten bir Süleyman’ım, ne Hürrem, ne de Kösem Valide Sultanlarım var. Gerçi benim de yerimde gözü olanlar var ama Allah başımızdan eksik etmesin, benim hünkarım Ahmed-i Salis (III.Ahmet) tırnağımı bile değişmez o serserilerin hiç birisine. Rabbim, Halil’im (Dostum) dediği İbrahim’ini ateşten korumak için “Ey ateş...İbrahim için sakın ol ” dediği gibi benim için de der mi acaba?”

Halil ve İbrahim...İbrahim peygamber zamanında Halil, İbrahim’di İbrahim de Halil... Nevşehirli İbrahim Paşa zamanında ise Halil ve İbrahim karşı karşıya gelecekler, birbirlerine düşman olacaklar ve Halil yüzünden İbrahim’in boynu cellada teslim edilecekti. Yüce Yaratan’ın ne garip bir tecellisiydi bu .

İbrahim Paşa, hazırlattığı saltanat kayığı ile Üsküdar’a, Molla Ali Osman Efendi’yi görmeye giderken Galata Meyhanelerinden birinde dünyanın o güne kadar tanıdığı en büyük serserilerden biri olan Halil, arkadaşlarıyla birlikte bir taraftan testi üstüne testi şarap deviriyor, diğer taraftan da memleket meselelerini konuşuyordu(!).

Arnavutluk - Hoşperte’den gelmişti İstanbul’a Halil... Önce sokaklarda , boynuna astığı bir tabla içinde çengelli iğne, makara, iplik, düğme, kopça gibi şeyler satan bir satıcı iken daha sonra bu günkü İstanbul Üniversitesi yakınlarında Vezneciler denilen semttteki hamamda tellaklık yapmıştı. Daha sonra bir yolunu bulup kendisini levent olarak donanmaya yazdırmış ama deniz eri olmak ona göre bir iş olmadığından yeniçeri olmuştu . Leventlikte avantadan para kazanmak neredeyse mümkün değildi. Hayatları - Hiç bir halt etmeseler de - denizlerde geçiyordu. Onlar denizlerde ekmek arası balığa talim ederken burada yeniçeriler günlerini gün ediyor, tüccarlıktan, kuyumculuğa kadar her türlü başka işlerden ve özellikle çarşı-pazar esnafından aldıkları haraçlarla oldukça tatlı bir hayat sürüyorlardı. Onlara hiç kimsenin, hatta padişahların bile dokunması mümkün değildi. Bunu ilk kez aklına getiren Osman-ı Sani (II. Osman-Genç Osman) olmuş lakin bedelini Yedikule zindanlarında hayatı ile ödemişti.

III. Mehmet’in sünnet düğününde gösteriler yapan bir takım hokkabazların yeniçeri ocağına yazılmasıyla başlamıştı bu ocaktaki bozulmalar ve 1730 yılına geldiğinde artık deftere kayıtlı yeniçeri sayısı yüz binin üzerine çıkmıştı. Oysa Kanuni devrinde bile sayıları en fazla kırk bin civarındaydı. Savaşlarda ölen yeniçerilerin maaş defterleri bazı insanların eline geçiyor ve bunlar hiç bir görev yapmadan devletten her üç ayda bir ulufe (maaş alıyorlardı) Bu da yetmezmiş gibi tımarlı sipahilerine verilmesi gereken topraklar artık yeniçerilere verilir olmuştu. Evvelden evlenmeleri, başka işlerle uğraşmaları, toprak sahibi olmaları yasak olan yeniçeriler şimdi bu sayılanların hepsini yapıyorlardı. Daha önce sadece devşirmeler yeniçeri olabilirken III. Mehmet’le birlikte her önüne gelen rüşveti bastırıp kendini yeniçeri ocağına

kaydettirebiliyordu. Kayıtlarda yüz binden fazla görülen yeniçeri, savaş zamanlarında yine otuz, otuz beş bini aşmıyordu.

Zaman içerisinde hangi devlet adamının göreve getirileceğine, kimin görevden alınacağına, hatta hangi padişahın tahtta kalması gerektiğine bile karar verenler onlar olmuştu. Hele bir de padişah çocuk yaşta tahta geçmiş yahut zayıf iradeli biriyse meydan tamamen onlara kalıyordu.

O güne kadar devletin düzenindeki bozulmalara karşı olduğu iddiasıyla sık sık ayaklanan yeniçeriler kendi ocaklarında meydana gelen bu bozulmaya karşı ayaklanmayı nedense hiç akıllarına getirmemişlerdi.

Halil kısa bir dönem leventlik yaptığı için "Patrona" (Koramiral) olarak anılmaktaydı. Serseri güruhu olan arkadaşları ona Patrona Halil derlerdi.

Halil, önündeki şaraptan bir yudum daha çektikten sonra konuşmaya başladı:

Devamı gelecek bölümde.